

ratio[n]ia falsa p[er]tinet, ut ex his opinione[n]e ipse suam adfringat. In fine quidem libri, cap. x. alias ab Hipparcho ipso deprehensas Lune defectio[n]es retulit, & in earam epilogis[is] Hipparchum aberrasio[n]e confusit; in duabus autem illis, quas a Babylonis traditas accep[er]at, nihil erroris agnoscit. Jam si Ennadecaeteri-
tem Romanam adhibeas, non minus illa conveniet,
uti & Astronomicæ Tabulae omnes. Buntinghus certe
& Prutenicis eclipsi illius calculos ad annum mundi
3467. accuratissime suo more subdixit, qui ad amissum
cum Hipparchi & Ptolemai descriptio[n]e congruent.
Quod & alii plerique Mathematici fecerunt.

Sed Christmannum falsa, & à nobis lib. rv. refutata Julianorum annorum, & bissextilium dispositio in errorem impulit. Thoth anni Nabon. cxxvii. incurrit in annum Periodi Julianae 4211. Decembris xxvi. feria iv. Ii. Ab hoc die ad xxviii. Epiph., dies sunt cccxvii. qui ad eccl. adjunxit conficiunt dclxxxviii. dies; de quibus subducit cccxv. relinquunt cccxix. hoc est Novembris xix. anno Periodi Julianae 4212. qui est cccvii. ante Julianam ordinationem. Si enim de anno confusionis 4668. qui Julianum primum proxime pertinet, detrahas annos 475. relinquetur annus 4211. Ergo annus sequens 4212. primus est ex 457. illis, qui Julianos antecedunt, idemque communis, non bissextilis. At Christmannus, qui annum Julianum communem instituit, & in annum Confusionis bissextilum refudit, etiam quadringentesimum quinquegesimum septimum ante Julianam ordinationem bissextilum fecit, ac bissextilum annorum ordinem sodissem conturbavit. Ex quo illud evenit, ut Neomonia Epiph. xxxi. Novembris inierit, non xxviii. propter intempestivam intercalationem bissexti, que in annum sequentem 4213. coniuxa fuerat.

Christ-
manni
absurdi-
fima ra-
tio.

CAPUT XX

*De anno primo Romanorum Coss. & Regifugii. Refelluntur
qua à Scaligero de anno illo disputata.*

VARRONIANORUM, inquit, & Catonianorum
Pallium discrimerit anni unus. *Varro enim in-*
cundem Luu cyclum conditum Urbi, & obitum Romuli
confert; hoc est in cyclum novum. Nam à primis Pallibus
Varonis, & L. Tarruti Firmani ad defectionem Solis qua
Romulus è medio subflatus, sunt cyclo duo praeclii, & mensis
Regnavit ergo Romulus annos Julianos XXXVIII.
praeclii, & mensem i. qui erant Catoni anni XXXVI.
Hinc colligitur, quare à primis Pallibus ad Reges exactis
ali annis ponunt CCLXV. alii totidem unius minus: nonnum
quia illi Varonis, alii Catonem sequuntur. Quod Catoniana Pallia vocata ea, que uno anno tardius, quam
à Varrone definitum est, Urbis conditum designant,
ut eadem sint cum Capitolinis, libro superiore cap.
xvi. id abunde confutavimus. Frustra enim Catonem
opinios illius auctorem facit, quod nullis indicis,
& argumentis potest colligi. Vide que illic ubermis
contra Scaligerum super ea re differuntur. Hoc vero
loco multum aberrat, dum diversius illius computationis

anno Regum Romanorum, quarum altera alteram
anno superat, refert in annum ultimum Romuli:
quem qui tricessimum octavum numerant, ducentos
quadriginta quatuor annos asserit à Palibibus primis
ad exactos Reges definire; qui autem tricessimum
peplum esse volunt, cxxiiii. quod est falsoissimum.
Dionyfius quippe lib. II. Romulum nonnisi xxxvii.
annis regnasse scribit; & annos nihilominus Regibus
imputat cxi. Livius quoque non plures assignat
Romulo; & tamen in fine L. i. Regnum (inquit)
Roma ab Urbe condita ad liberatam in annos cxxiv.
Contra Eusebium in Chronico annos Romulo xxxviii.
tribuit; qui ab Urbe condita ad Regifigium annos
putat cxcv. solidos. Nam Romuli primordium ad-
scribit anno Abraami mclxv. primos verò Cosi anno
mlxv. Adeo falsa ratio est illa Scaligeri inde factum
asseverantis, ut à quibusdam intervallum ab initio
Romuli ad Regifigium annis cxciv. circumscriptum
fit, quod triginta octo Romulo annos imputaverint.
quasi non potuerit in consequentium Regum temporibus
discrimen illud anni minus intercedere. Perinde
est & illa falsa collectio; secundum Catoniana Palilia,
que in annum Iphiti xxiv. Naadem Urbis coferunt, ne-
cessario ad primos Cosi annos interef cxxiiii. Etenim
Dionyfius, eumque imitatus Eusebius, anno etiam
imo tardius, quam Cato, five potius Verrius Flaccus,
conditum Urbis assignant: quorum alter cxxiv. alter
cxcv. annos intervallum hinc arrogat.

C A P U T X X

*De Fragmento Paschalis magni, quod ex Joanne Cuspi-
niano producit Scaliger, déque absurdia ejusdem
super eo confitulatione.*

Fergit Scangii, &c. Longi, inquit, auctoribus a rationibus Varrius Polibius, & Dionysius. Polibius ait Aglaeas Elezēs esse posteriorem funere Brutii, & Regfugio anno XXXVIII. veritatem: qui de cxxvii. annis Iphiti, quæ est epocha Aglaeas deduci relinquitur annos CCLIX. epochen Consulatus Brutii, & Regfugii. Dionysius scribit Brutii funus, qui in magistratu obiit, posterius esse pugna Marathonia annis XVI. Pugna Marathonia incidit in annum Iphiti CCLXXV. Dedicatis XVI. relinquitur epocha Regfugii annus CCLXIX. Iphiti secundum Dionysium. Itaque biennio uterque servit ponit, quam Varro: & ratio est, quia Romani videntur anno primo Olympiadis septima, duobus mensibus ante invenient annum secundum ejusdem Olympiadis VII. Itaque juxta hac, an

Iuger et conjecturare.

JOANNES Cuspinianus in Commentario de Coss. Rom. ad annum Urbis conditæ cxxviii. ex Falsis veteris cuiusdam auctoris, qui sola Coss. nomina ab exactis Regibus ad Gotthorum tempora prescriperat, septem paria Coss. describit. Eumodii autem cum haec ipsa, tum cetera omnia fuisse refert, ut per quartam disponerentur: ita ut quartum quodque per Coss. ministris litteris exaratum lulum Julianum distingueatur. Ad Conflites adscripta erant Planitarum nomina, cum quibusdam numeris, quos neque intelligere ipse potuit, neque qui intellegenter ullam reperiit. Se- ptem illorum Confutatuum exemplum subjecimus.

E vetustissimis Falsis, quos penes se Joannes Culpinianus habuit.	Charactères emend. à Sc.
Bruto & Collatino.	Luna xxix
Publicola, & Tricipitino.	Mart. x
Publicola III. & Pulvillo.	Merc. xi
Ruffo, & Aquilino.	Jov. ii. Rub.
Valerio, & Tuberto.	Sat. xiiii
Publicola iv. & Tricipitino.	Sol. xxiv
Tuberto II. & Lanato.	Ven. v

Scaliger Planetarum nomina ferias esse Kalendarum Jan. numeros autem, epactas Paschales animadvertis. Exempli causa, anno primo Coss. Kalend. Jan. auctor ille creditur eis i. copiſe, & epactas fuisse xxi. sequenti anno, Kal. eadem iniſie feria IIII. & epactam fuisse x. &c. Sed hallicinatum Scaliger euidenti Scriptorem effe docet; quod anno illo, quo primi Coss. magistratum ceperunt, Kalendas Januarii incidere putavit in feriam II. quasi cyclus effet Solis VI. cuius littera est G. cum re ipsa quintus effet, & littera B. Ideo ad Laterculi latus characteres Kalendarum apposuit Scaliger, convenientes anno Periodi Julianae 4205, qui est versus annus Regigii, & reliquis deinde consequentibus. Tum nonnullis interjectis ex auctoris illius opinione stauit, Regigium anno 4207. Periodi Julianae contigisse, cyclo Solis VI. Luna VIII. quo epacte Paschales sunt XXVII. lunes autem XXIX. Itaque in nota feriae errorem irreſipiti conjicit, ut non **Luna**, sed **SATURNUS** ponendum fit. Neque vero, inquit, dubitandum est, eam mentem fuisse illius auctoris, qui **Paschale condidit.** In feria enim postea quam in epactis errantibus videatur. Cyclo igitur Paschali VII. epacta Paschales sunt XXVI I. addita unitate epacta lunaris erit XXXIX. anno sequenti epacta Paschalis IX. lunaris X. quia seculo Iustinianni IV. Paschalis erat quinta decima lunaris, ut toties a mibis di-
ctum, & ab ipso Dionysio Exiguorotarum. Igitur Auctor Paschalis sequitur Dionysium, & Polybium. Sed graviter peccat, idque biennio, ut dico. Huc Scaliger. Sed in pauciſtis haud parva peccantur. Primum annum Regigui ab auctore Paschalis asserit ex Polybii mente constitutum in anno Per. Jul. 4207. & Saturnum, hoc est Feriam VI. pro fecunda reponendum videri. Atqui cyclus Solis anno 4207. fuit vii. littera F. unde Kal. Jan. feria IIII. five Martis die, non fecunda, hoc est Luna contingent. Deinde quanta in epactis turbatio! Eiusmodi est ea quidem, ut me vel ista confutare suppedeat. Anno 4207. cyclos erat Luna VIII. ergo epacta Paschales, inquit, XVIII. Quid alienus? Non animadvertis, ex cuius Dio-
nysi Exigu, Beda, ac veterum Computi magistrorum, ordinatio-
cylum Paschalem non a Kal. Jan. sed a Paschali mensie
intium sumere, incidemque & Paschales epactas exor-
diri; quod Beda clarissime pasific explicat, nō quia ante fe-
brē monstravimus. Ergo anno Per. Jul. 4207. Januario
Decep-
tarum
libro VI.
cap. XXII.
dida

inuenit à Kal. Jan. in qua primo anno Christi Novembre currebat adhuc cyclos viii. & epactas, ut Scaligeri, plebisque methodum sequantur, xvii. Ut autem tum usus forebat, neque cyclo viii. currente, epactae fuere xxviii. sed xvi. i. neque cyclo vii. currente, epactae fuere xxvii. Lege cyclos Dionysii, atque Bedæ, in quibus Indications, Epactæ, Concurrentes, &c. ad Christi annos apposita sunt. Videbis anno Christi vii. cyclo viii. ac deinceps cyclos omnibus decennovennialibus viii. convenire epactas xvii. anno vero Christi vi. cyclo vii. & omnibus deinde cyclo viii. epactas vi. alignari. Ecce lunares epactas cyclo vii. quando Paschales sunt xxviii. ait effe xix. cyclo vero ix. cum epactis Paschalibus ix. componit lunares x. & ita singulatim lunares unitate Paschalibus maiores constitut. Hoc est planè necesse quid Paschales, quid lunares epactas apud illos fuerint. Eum nos errorem passim à Scaligerio commissum alibi castigavimus. veluti cum de Epochâ artificiali Constantinopol. lunari disputatione pag. 342. hujus libri v. de Emen. Contra quos nos lib. superiori, cap. iii. & lib. ii. cap. de Alexandro Compute pluribus egimus. Lunaris cyclus methodi solius gratia à Computis adhibitus, & Paschalis, ac decennovenniali fit tripli unitate deducta. Cyclo viii. currente lunaris cyclus est v. epactæ sunt xxv. Cyclo vero decennovenniali vii. lunaris cyclus est iv. epactæ lunaris xiv. Hic enim epactæ additione denarii ad lunarem cyclus efficiuntur, ut alio loco docuimus. Hoc vero lunarium epactarum proprium est, ut ad dies primi mensis addita etatē Luna Niceno faculo referrant, uno regulari interdum adjuncto. Veluti cyclo iii. epactæ lunares sunt xxix. que cum Kal. Januariis, aut Martiis dant xxx. addita unitate Lunam primam referant. Et omnino lunaris cyclus ad etatem Lunæ in Kalendis Januariis investigandam accommodatur, uti Beda scriptor. Experiuram jam quemadmodum cum illo Canone Scaligeriana ratio confirmata. Anno Per Jul. 4207. cyclos erat Lunæ viii. Solis vi. littera F. Novilunium contigit Januarii ix. Nam character Schebat anni 3254. Iudaici fuit 4. 6. 328. Jan. ix. Tifri enim iniit anno Per Jul. 4206. cyclo Solis vi. littera G. cuius character 5. 3. 406. feria v. Sept. xii. Scaliger epactas lunares anno illo computat xxix. Si Nicenæ Neomenia, ut illo facculo perfusum erat, immota considerent, anno 4207. incidisset Novilunium in vi. Jan. At vero epactæ xxix. Lunam primam representat Kalendis ipsiis. Non fuit igitur lunaris. Fuit autem, ut diximus, epacta lunaris anni ejusdem xxv. et cum vi. die Januarii lunam primam exhibet. Sed ob *τενάγην* tridui, epactas lunaribus quæ ad Nicenum tempus diriguntur, detrahenda tria, ut Neomenia saeculo primorum Coss. respondeant.

Atque ut Scaligeriana hæc hallucinatio uno verbo convincatur; velim hoc unum respondeat: ecquid Paschalis illius auctor lunarem *τενάγην* cognoverit; scilicet lunam à Regifugii anno ad Nicenum tempus biduo circiter antevertisse; ad Juliani vero etatem, triduo. Si id agnoverit; Neomeniam anno Regifugii x. die Januarii contingit non ignoravit. Proinde epactas lunares intellexit tuisse xxix. cum aureus Numerus esset viii. & Paschales epactæ xxvii. ita ut tam aureum numerum, quam epactas ipsas ad ix. Januarii diem applicaret. Sin, quod probabilitas, imo vero certum est, Luna anticipationem nescivit, nimur anno illo 4027. Paschales epactas xxviii. lunares xxv. cum Neomenia ad vi. Januarii diem retinuit. Perpetram itaque lunares epactas xxix. cyclo viii. Scaliger attribuit evo Juliani, cum Paschales forent xxvii. idque ob *τενάγην* Luna à vi. Jan. qua est Nicena epocha cycli viii. ad quintum diem, in quem circa Julianum tempus incurrit: quasi aut Paschalis auctor, qui unus dies post Nicenum Concilium *τενάγην* animadvertisset, non etiam bidui ante *τενάγην* obserbarit; aut epactæ xxix. ad v. Jan. adscriptæ sint, epactæ vero xxviii. ad vi. diem; ut pro sis illas assererent. Ut omittam, radiulum esse, epactas lunares in aliam diem quam Paschales conjeti, si quidem *τενάγην* lunaris deprehensa sit. Denique error iste ex tñ apertissime refutatur, que libro vi. utroque cyclo diligenter expofimus.

In Hieroglyphicis Canonibus lib. i. pag. 172. longeiam de Paschale Cufpiniani sententiam expromit. At enim Petodium est Dionysianam annorum xxxi.

Sigo-

inuenit à Kal. Jan. in qua primo anno Christi Novembre currebat adhuc cyclos viii. & epactas, ut Scaligeri, plebisque methodum sequantur, xvii. Ut autem tum usus forebat, neque cyclo viii. currente, epactae fuere xxviii. sed xvi. i. neque cyclo vii. currente, epactae fuere xxvii. Lege cyclos Dionysii, atque Bedæ, in quibus Indications, Epactæ, Concurrentes, &c. ad Christi annos apposita sunt. Videbis anno Christi vii. cyclo viii. ac deinceps cyclos omnibus decennovennialibus viii. convenire epactas xvii. anno vero Christi vi. cyclo vii. & omnibus deinde cyclo viii. epactas vi. alignari. Ecce lunares epactas cyclo vii. quando Paschales sunt xxviii. ait effe xix. cyclo vero ix. cum epactis Paschalibus ix. componit lunares x. & ita singulatim lunares unitate Paschalibus maiores constitut. Hoc est planè necesse quid Paschales, quid lunares epactas apud illos fuerint. Eum nos errorem passim à Scaligerio commissum alibi castigavimus. veluti cum de Epochâ artificiali Constantinopol. lunari disputatione pag. 342. hujus libri v. de Emen. Contra quos nos lib. superiori, cap. iii. & lib. ii. cap. de Alexandro Compute pluribus egimus. Lunaris cyclus methodi solius gratia à Computis adhibitus, & Paschalis, ac decennovenniali fit tripli unitate deducta. Cyclo viii. currente lunaris cyclus est v. epactæ sunt xxv. Cyclo vero decennovenniali vii. lunaris cyclus est iv. epactæ lunaris xiv. Hic enim epactæ additione denarii ad lunarem cyclus efficiuntur, ut alio loco docuimus. Hoc vero lunarium epactarum proprium est, ut ad dies primi mensis addita etatē Luna Niceno faculo referrant, uno regulari interdum adjuncto. Veluti cyclo iii. epactæ lunares sunt xxix. que cum Kal. Januariis, aut Martiis dant xxx. addita unitate Lunam primam referant. Et omnino lunaris cyclus ad etatem Lunæ in Kalendis Januariis investigandam accommodatur, uti Beda scriptor. Experiuram jam quemadmodum cum illo Canone Scaligeriana ratio confirmata. Anno Per Jul. 4207. cyclos erat Lunæ viii. Solis vi. littera F. Novilunium contigit Januarii ix. Nam character Schebat anni 3254. Iudaici fuit 4. 6. 328. Jan. ix. Tifri enim iniit anno Per Jul. 4206. cyclo Solis vi. littera G. cuius character 5. 3. 406. feria v. Sept. xii. Scaliger epactas lunares anno illo computat xxix. Si Nicenæ Neomenia, ut illo facculo perfusum erat, immota considerent, anno 4207. incidisset Novilunium in vi. Jan. At vero epactæ xxix. Lunam primam representat Kalendis ipsiis. Non fuit igitur lunaris. Fuit autem, ut diximus, epacta lunaris anni ejusdem xxv. et cum vi. die Januarii lunam primam exhibet. Sed ob *τενάγην* tridui, epactas lunaribus quæ ad Nicenum tempus diriguntur, detrahenda tria, ut Neomenia saeculo primorum Coss. respondeant.

Atque ut Scaligeriana hæc hallucinatio uno verbo convincatur; velim hoc unum respondeat: ecquid Paschalis illius auctor lunarem *τενάγην* cognoverit; scilicet lunam à Regifugii anno ad Nicenum tempus biduo circiter antevertisse; ad Juliani vero etatem, triduo. Si id agnoverit; Neomeniam anno Regifugii x. die Januarii contingit non ignoravit. Proinde epactas lunares intellexit tuisse xxix. cum aureus Numerus esset viii. & Paschales epactæ xxvii. ita ut tam aureum numerum, quam epactas ipsas ad ix. Januarii diem applicaret. Sin, quod probabilitas, imo vero certum est, Luna anticipationem nescivit, nimur anno illo 4027. Paschales epactas xxviii. lunares xxv. cum Neomenia ad vi. Januarii diem retinuit. Perpetram itaque lunares epactas xxix. cyclo viii. Scaliger attribuit evo Juliani, cum Paschales forent xxvii. idque ob *τενάγην* Luna à vi. Jan. qua est Nicena epocha cycli viii. ad quintum diem, in quem circa Julianum tempus incurrit: quasi aut Paschalis auctor, qui unus dies post Nicenum Concilium *τενάγην* animadvertisset, non etiam bidui ante *τενάγην* obserbarit; aut epactæ xxix. ad v. Jan. adscriptæ sint, epactæ vero xxviii. ad vi. diem; ut pro sis illas assererent. Ut omittam, radiulum esse, epactas lunares in aliam diem quam Paschales conjeti, si quidem *τενάγην* lunaris deprehensa sit. Denique error iste ex tñ apertissime refutatur, que libro vi. utroque cyclo diligenter expofimus.

CAPUT XXI.

Constituitur verum tempus epocha Regifugii: hoc est annus ac dies. Eclipse Solis sub mortem Romuli. Varia de Romanorum regum annis sententiae.

QUESTIONIS hujus duplex est: alterum De anno, alterum de mense, quo Reges Urbe sunt pulsi. De anno Regifugii duæ sunt præcipue sententiae. Altera Capitolinorum Faforum, quam Singtonius amplexus est; Reges annis ccxlii. Roma regnasse; & anno ccxli. inuenire primos Coss. Magistratus iniisse. Idem sentit Entropius, Orosius, Rufus, aliqui Scriptores. Halicarnensis, vero, Livius, & reliqui, quos Onufrius sequitur, annos ccxli. Regibus imputant, & anno ccxli. inchoante Coss. consule volunt. Prioris unum quenamnam annum præteriti necesse est; five Interregnum, qui post Romulum anno uno præferuntur: five de Regis aliquo annis admodum. De tempore quidem quo Reges sinegili regnarunt haud magna sanc controvergia est, quam accuratissimi scriptores Onufrius, &

LIBER DECIMUS, CAP. XXII.

107

Sigonius diligenter excuserunt. Dionysius Halicarnass. Romulo solidos annos assignat xxxvii. ut & Livius. Plutarchus diem obitus tradit Non. Quintilis, siue Julius: quo die Solem defecisse scribit, ac densissimis repente tenebris obductum aërem; tum foedissimam tempestatem cum ingenti tonitrurorum vi, ventorumque turbine consecutam: cui & Halicarnass. ac Livius, ceterique suffragantur. * Solis hæc defectio ab eruditis Mathematicarum artium Chronologis deprehensa anno Nabonassari xxxiiii. Chezac viii. qui cadit in Maii xxvi. feria vii. cyclo Luna ix. Solis xxii. littera G. sub vesperam, anno Periodi Julianæ 399. mundi 3269. ante aram Dionysianam, anno 715. Parisine tabule novilunium verum exhibent anno illo hora 5. 12. à meridie. Apprens hora 7. 15. octo ferè scrupulis ante Solem occasum. Digitorum fuit 9. Cœpit hora 6. 9. duravit horam 1. 40. Jam vero Romulus initit anno Periodi Julianæ 3961. Maii xxvi. quo & Palilia cooperunt, ut libro superiore definitivus. Proinde solidos annos imperavit octo & triginta; nisi forte primum illius annum non à Palilia, quo designatum condens Urbs spatium est: sed ab eadem absoluta, & exfrustra numerus. Nam aliquantò post Palilia, & Urbis jača fundamenta, fossa, menibus, edibūque perfectus, Romulus destatuens Reipublicæ forma comitis habitus, consensu Rex est omnium factus. Ita Dionysius. A Palilibus quidem ad observationem illam defectio solaris anni octo & triginta lapsi sunt. Ita recte Eusebius xxxvii. annos Romuloi tribuit. Sequuntur est Interregnum anni unius, quod Eusebius, & Caffiodorus Numa annis arrogant. Inde Numa annis regnat xi. autore Livio, Halicarn. Sex. Ruffo, nec non Eusebijo, Caffiodoro, Entropio, &c. Tullus inde Hostilius regnat annis xxxi, Dionysio, Livio, Ruffo, Eusebijo, Caffiodoro tertiis. Inde Ancus Martius annis xxiv. ex Livio, Halicarn. Ruffo, Eusebijo, Caffiodoro, Entropius dant xxxi. Inde Tarquinii Priscus annis xxxvii. Halicarn. Livio, Ruffo. At ex Eusebijo, Entropio, Caffiodoro, uno minus. Exin Servius Tullius; cui xliv. annos Livio, Dionysius, Ruffo, Eusebijo, aliqui tribuant. Caffiodorus xxxiv. Eusebium sequitur. At idem Tarquinio Superbo annos arrogant xxxv. ac decem admetu-

Reges	Ex Livo, & Dionysio	Anni
Romulus	xxxvii	xxxviii
Interregnum	i	i
Numa	xlii	xl
Tullus Hostilius	xxxii	xxxii
Ancus Martius	xxiv	xxiiii
Tarquinius Priscus	xxxviii	xxxvii
Servius Tullius	xliv	xxxiv
Tarquinius Superbus	xxv	xxxv
Colliguntur anni ccxli. Annos ccxli.		

Si annos Romuli xxxvii. & Interregnum unius annos computes, fient ex Halicarnassensi, & Livii sententia anni solidi ccxlv. & Regifugium in annum incurrit ccxlii. Atqui contra gravissimum Scriptorum autoritatem venire, & tot annos, quot nemo umquam imputavit, Regibus arrogare, remerarium, ac parum confutum videtur. Nihil ergo nos occurrat aptius, quam ut Tarquinium annos solidos explicite dicamus xxiv. & xxv. libafie; quod & Dionysii verba patiuntur. Scribit enim illum *τενάγην* τενάγην τενάγην τενάγην: ad annum usque xxv. perduxit regnum. Ita non amplius quam ccxli. vertentes anni Regibus competent. Annus Urbis conditæ, uti suo loco demonstratum est, fuit Periodi Julianæ 3961. Ab hoc anno deinceps reliquum initia dependent; quæ nos in sequentem Tabellam concinimus.

LATERCULUM REGUM ROMANORUM.

Reges	Anni regni	Initium in an. Periodi Jul.	Initium in an. mundi.	Olympiadici anni inuenientes.	Annus Urbis conditæ.
I Romulus	xxxvii	3961	3231	Olymp. vii	I
Interregnum	i	3999	3269	Olymp. vi.	xxxix
II Numa Pompilius	xlii	4000	3270	Olymp. vi.	3
III Tullus Hostilius	xxxii	4043	3313	Olymp. xxvii, 2	lxxiiii
IV Ancus Martius	xxiv	4075	3345	Olymp. xxxv., 2	cxxv
V Tarquinius Priscus	xxxvii	4099	3369	Olymp. xl., 2	ccccxxix
VI Servius Tullius	xliv	4137	3407	Olymp. i., 4	cxxxvii
VII Tarquinius Superbus	xxiv	4181	3451	Olymp. xi., 4	ccccxi
Regifugium	i	4203	3475	Olymp. lxvii, 4	ccccxlvi
Regnum Romæ annis solidis ccxli.					

De die, quo Reges urbe pulsi sunt, incertum Scriptorum varietas facit. Sigonius ex duobus diebus, qui in Fatis notaverant, nempe vii. Kalend. Mart. & ix. Kalend. Junii, posteriore deligit, quam opinionem confirmari inter alia dicit ex iis, quæ de segete maturæ, & Tiberi leni fluenti aqua, ut medius caloribus solet, affert Livius. Ex iis enim Junii potius, aut Quintilis, quam Martii, aut Aprilis tempus describitur. Addit, quod Dionysius ait primos Coss. iniisse iv. mensibus illi anno deficientibus, περιπέτεια μετανάστης επειδή τοις οὐρανοῖς περιπέτειας. Quod sic interpretatur; confluente eos tunc à Kalendis Octobris annum ordiri. At Pars II.

O 2 Onufrius

* Herwartus cap. lxxv. Credit Romulum obiisse anno 554. ante Christum que anno contigit Eclipse Solis, Seleia xxii, 13. pscium. Sed volunt dicere, in Capriorni. Vide Capitulum, anno 3446.

Onufrius Regis iugum vi. Kalend. Martii accidisse putat, uti in veteri Romano Kalendario legitur. Alterum autem, quod vii. Kalendas Junias notari dicitur, ex Ovidii hallucinatione manife: qui iv. hafce literas ad eum diem adscriptas: Q. R. C. F. id est, *Quando Rex comitavit, fas, existimatim ad Regum fugam pertinere.* Hanc Onufrii sententiam longe probabiliorem censeo, nec ab ea nos dimovent, quia de messe, astivoque tempore Sigitoni objicit. Neque enim Romanorum mensum idem in anno Juliano situs erat, qui nunc est: sed identidem luxati alienas in fedes immigabant. Addit. mensis aliquot inter fugam Tarquinii, & tempus illud, quo defecta sunt fruges, & in Tibernum projecta, lapsos esse: quod Onufrius obseruavit. Quemnam vero in Julianum dicim, mensimve Martius, & Regifugium per illud tempus incurserint, nulla conjectura potest erui. Nam quod ad Dionysii verba spectat, qui iv. menses et anno compiendo defuisse scribit, non dubium est, quin de anno Graecorum, & Olympiadico locutus sit, ad quem & Trojanum excidium, & Urbis conditum retulit.

Quamobrem annus ille, quo & pulsii sunt Reges, &

180

que intentus expeditionem altero post Aegypti defensionem anno moritur. Ergo annus ille quintus fuit a Marathonia pugna, que secundum ista contingit anno xxxii. Darii, Pet. Jul. 4224. Thucydides vero Xerxis transiit decimo anno post Marathonium confitum evenisse scribit. Annus 2° & 3° Xerxis est Pet. Jul. 4234 ut statim probabitur: qui decimus est ab anno 4224. Itaque anno Iphiti cclxxxvi. tertio Olympiadis lxxii. contigit Marathonia clades. Dionyssius Halicarn. lib. v. ait illam posteriorē esse Brutii sepultura annis xi. Additis ad annum Urbis ccxlv. quo primi Cosi inierunt, xvi. fuit cclxi. Pet. Jul. 4221. Sed quoniam Regifugium ab Halicarnali reciuitur in annum Pet. Jul. 4206. decimus sextus post illum annus erit 4222. Biennio aberrat ab epocha: qua convenit in annum Urbis Varronianum cclxiv. Q. Sulpicio Camerino, & Sp. Lartio Flavo 11. Cosi. Sulpitius lib. ii. His annis id Urbis ccx. confignat, Cosi. Macerino, & Agurino, qui est annus Varronianus cclxi. Gellius quoque lib. xvii. cap. xxii. ducentesimo deinde, & sexagesimo anno post Romanum conditam, aut non longe amplius victos ab Atheniensibus Persas esse confirmat.

Quamobrem annus ille, quo & pulsii sunt Reges, & primi Cosi. instituti, incidit in annum ab Urbe condita cccxv. Periodi Juliani 4205. mundi 3475. Nabonassari cccxxix. Iaphiti ccclxxv. tertium videlicet exennum Olymp. lxvi. unde uno tantum anno posterius est Halicarnassensis epocha ante Christianam, annis viii. cyclo Solis vs. Luna vi. In Ifagigicis Canonibus, lib. ii. pag. 165. & lib. iii. pag. 292. Scaliger sententiam morat, & Dionysii Halicarnassensis epocham amplexus Regifugium tribuit anno primo Olympiadis lxviii. annis cccxlii. a primis Patribus. Si per annum primum Olympiadis eum, qui est prima pars intermissionis, invenimus. Quod non longe amplius vicinos ab Atheniensibus Perfas esse confirmat. Recite ergo Sionius anno 111. Olym. lxxii. celebratissimam illam pugnam incidit pugnat; & male ab recentiori quodam Scriptore reprehenditur. Plutarchus in Ariadne, Archonte Phanippus celeberrimam illam vitoriam confignat; cui sequenti anno succedit Ariades. Igitur anno secundo Darii, Olympiadis lxiiii. anno tertio, Urbis Varroniano ccclxi. pugnatum est ad Marathonom. De die vaticinatur Scaliger, quem cum Boedromonem vi. fuisse dicat Plutarchus, ille ad anni Grati. Atticaque Periodi fictos, & commentarios calculos frustra revocare nititur.

C A P U T X X I V

De initio, & transitu Xerxis in Græciam. Scaligeri sententia, & inconstans opinio maximè super transitu.

Catoniā, ut vocat, Pallia, non Varriōniam lequitor; Romāique conditam statuit anno exente quarto Olympiadis vi. non tertio. Nam primos Cosi copiisē vult anno ccxlv. ab Urbe condita, ita ut ducentesimus quadragesimus quintus inierit anno illo Periodi Julianæ, in quem Regūfīgūm cadit. Est autem is ipse, quo Olympiadis xvi. primus inchoatur, Periodi Julianæ 4206. Detracit 245. de 4206. reliqui sunt 3961. Igitur anno 3962. Iphiti xxiv. condita fuerit Roma; quod & disertor lib. ii. Ifagog. Canon pag. 165. in Diagrammate Regum Latinorum, & libro iii. pag. 337. tenuit. Ita per summam inconstantiam à priori, & quam optimam hactenus pronuntiaverat, Varriōns sententia defecit.

C A P U T XXIII

*De anno Marathonii confictus, tam Scaligeri falsa refelli-
tur, quam nostra sententia comprobatur.*

DARIUS imperavit annos xxxvi. ait Scaliger, ut
testatur Herodotus. Ait enim cum anno sexto à Ma-
rathonia clade obiisse in apparatu expeditionis Ägyptiacæ.
Quare necessaria uno, & rictimo anno Darii commissaria pugna Marathonia, qui est annus Iphiti CLXXVI. hoc est
annus 11. Olymp. lxxii. Per. Jul. 4223. Thucydides uno
anno minus hoc tempus notat, cum Δέλταν Σέργει in deci-
mum annum à clade Marathonia reicit. Imo uno minùs
notat ita Δέλταν. Huic Scaligeriana sententia neque
Herodotus neque Thucydides addipuluntur. Falso Dari-
um ex Herodoto dicit anno sexto post cladem Mara-
thoniam excessisse. Nam nonnulli quinto id accidisse ex illo
Scriptor colligas. Libro vii. initio. Darius fuit auditus
clade ad Marathonem accepta novum belli apparatum
intulisse: qui Asiam omnem, toto triennio concusserit.
Quarto inde anno Ägyptus rebellat. Darius in utram
li Δέλταν, ut paulo ante
ficum accidit; ex haec secu-
erit anno Periodi Julianæ
Rufus quoniam duos illos tes-
pro futuris, Herodotum ac
præterit, quo jam nato res in
vero, ut paucis ante veribus
Δέλταν Xerxis eclipsis charac-
tano Periodi Julianæ 4233. ei-
tur, dum annos x intercesserit
Marathoniam, & transitum X
secutur opinio Scaligeri; trans-
Periodi Julianæ 4233. incurrisse
defensis Olymp. lxxiv. pugna
fuit quartus exiens Olympiad.
hominis inconstitancy; cuius in
men dabimus.

XERXIS TRANSITUS, ET SALAMINIE PUGNAE
variae epochae Scaligeriane.

Transitus Xerxis

Pugna Salaminia.

I	Anno III. Olymp. lxxiv. Periodi Julianæ 4233.	Anno IV. Olymp. lxxiv. Periodi Julianæ 4234.
II	Anno IV. Olymp. lxxiv. Periodi Julianæ 4234.	Anno I. Olymp. lxxv. Periodi Julianæ 4235.
III	Anno I. Olymp. lxxv. Periodi Julianæ 4235.	Anno II. Olymp. lxxv. Periodi Julianæ 4236.

Eadem velutatio, & ἀναγορεύεται exstat in editione prima. Nam cum pro comperto tradidisset, ²⁴ Xerxis evenisse anno quarto currente Olymp. lxx. primum autem ad Thermopylas anno r. inuncte Olymp. lxxv. neque de eo dubitandum esse: cum in ea re nulla scrupulis reliqua sit. mox oblitus sui, ex illa Solis decisione, quam Herodotus referit, colligit anno tercero Olymp. lxxiv. transiisse Xerxem, Periodi Julianae 42. navalem autem ad Salamina confliccum, Münchii contingit, die xvi.

C A P U T XXV.

*Annus Algætow: accuratissimè ex Herodoto, Thucydio-
G. definitur. Herodoti Halicarnassensis, & Plutarchi
error aperitur. Scaligeri commenta refelluntur.*

XERXIS initium post Darii mortem accidit anno Periodi Juliani 4229, non 4228. Ägyptiaca autem expeditio suscepta fuit anno quarto non quinto post cladem Marathoniam, Periodi Juliani 4227. Unde cum anno altero ab ea expeditio mortuus sit Darius, contigit hoc anno 4228, vel iniente 4229, si xxxvi, annos solidos expleverit. Proinde nos ab anno 4229, Xerxis primordia dicimus. Sed hæc levia. Reliqua plena sunt erroris manifesti. Nam neque de anno, ut vidimus, neque de anni tempestate, qua pugnatum est, secum aut cum Hispiorum virtute convenit. Primum hac in re peccatum hominis est, quod *Alcibiades* Xerxis anno uno Juliano ante Salaminium confitum accidisse credit; cum eodem anno & *Alcibiades* verno tempore, & Autunnali, nomen contigerit. Sed historiam illius bellorum, versus *Perfani Sol in celo obscuratus* est. Et quidam rever- Herod.
versus *Perfani Sol in celo obscuratus* est. Et quidam rever-
ta Sol deficit anno Periodi Juliani 4224, hoc est pri-
mo Olympiadis lxxv. Nonnullum verum ex Parisinus
Tabulis accidit Octobris secundo, hora 1, 24. post
meridiem, Athenis. Apparens eodem fere momento,
Sol in gradu Libra 3, 39'. Verus moris latitudin. Sig.
os, 5, 28'. Latitudine vera 28°, 23''. Apparens 9°, 37''.
Summa semidianetrorum 28, 44'. Fuit vero digitorum,
7^h. Duravit horas 2, circiter. Copit ergo sub horam
meridianam, & scrup. 24'. Desit hora 2, 24'. Atqui
nulla hoc anno Solis alia defectio contigit. Proinde fieri
non potuit, ut circa tempus & *Alcibiades*, Sol natura-
li & usitato deliquio subtraheretur. Fuit igitur hoc
singulare quoddam, & extraordinarium portentum, si
vera scribit *Herodotus*.

transitum, pugna contigit. Sed historiam illius bellum narrationem ex Herodoto perfringamus. Xerxes expeditione in Graciam suscepimus, Sardibus hiemavit. In eundem vere Abdym profectus est; quo tempore Sol defecit. Tempus deliquit hujus Buntingho designatur annis Nabonassari cccxvii. Cheac xxx. anno mundi 3488. Periodi Julianae 4233. cyclo Lune xv. Solis v. Aprilis xix. feria iv. hora sexta matutina in Asia minore. Ita transitus Xerxis assignandus erit anno 111. Olympiadis ccxix. Periodi Julianae 4233. si de hac eclipsi locutus est Herodotus. Atqui falsum est de hac locutum esse. Primum quia nulla ex verioribus, id est recentiorum Altonomorum calculis, velut Ilychonicis, Solis defectio in Asia contigit, propter Parallaxis latitudinis. Novilunium verum ex Parifini tabulis accidit hora 6°, 49'. Sardibus. Apparens propter parallaxis longitudinis scrup. 29'. hora 5°, 58'. Parallaxis latitudinis 51° feret. Motus latitudinis versus, Signorum 5, 26, 17°, 15'. Latitudo 19°, 19'. Borea, quia detracta de parallaxi latitudinis, restant apprens latitudo scrup. 32'. Ea major est summa Diametrorum, qua est 29°, 21'. Nulla ergo Solis defectio contigit. Deinde quamvis ex Buntingho calculo fuisse demus aliquam, non tamen Herodotica haec sit poruit. Nam illa digitum tantum unius & 45' fuit. At Herodotus lib. vii. pag. 252. totum Solen defecisse scribit. ἡγεμόνης δὲ οἱ Ἀστραῖοι τὸν πόλεμον εἰδόντες ἀπέστησαν τὸν θεόν τον νομούν τούτου, αὐθίξις τε τῷ μακρῷ αὐτῷ σφινξ τοντού τούτου. Sed neque reliqua Herodotii narratio transiit Xerxis concipi patitur in eum annum, qui defectio illi tribuitur. Etiamen eodem anno Juliani ludicrum Olympicum in Graecia celebratum indicata. Scribe enim Herodotus lib. viii. Perfas quarto post transitum mens in Atticam pervenisse, Archonte Calliades quod & Halicarn. lib. ix. & ve terem Herodotum.

Transitus ergo Xerxis accidit anno Iphiti cccxvi. vive quarto exente Olymp. lxxiv. Salamina pugna, anno Iphiti ccxcvii. primo Olymp. lxxv. Eratolthes, qui apud Clem. Alex. à prima Olympiade ad 246. cccxi numerat annos ccxcvii. eorum more Scriptorum loquuntur, qui quod paucis ante Olympiadum epocham menibus contigit, frequenti anno Olympico tribuant. quemadmodum & Halicarn. & Diodorus; & alii plerique, qui anno primo Olymp. lxxv. Xerxem trajectis memorant. Annus hic est Urbis ccix. M. Fabio ii. & C. Manlio Cosi. Halicarnassensis autem initio lib. ix. Cosi. Kæsi. Fabio i. & Sp. Furio 2½ anni assignat, qui est Urbis ccixxi. Uno quippe anno epocham Urbis Varrone tardius reddit, ut fuso loco diximus. Quamvis enim biennio morari videatur, & anno primo vii. Olymp. prima Palilia tribueri, Periodi Julianae 3963. revera tamen cum Fatis Capitolinis sentire, & anno exente quarto sexta Olympiad. Periodi Julianae 3962. ortum Urbis imputare, adeoque uno tantum anno ferius quam Varronem, supradicim, cum de primis Palilibus ageretur, ostendimus. Nunc idem hoc ex loco demonstratur. Nam si conditam Urbem voluisset anno primo definire Olymp. vii. hoc est Periodi Julianae 3963. cum Regibus ccxli. vertentes assignet annos, Regifugium collocare debut in anno Iphiti labente ccix. duobus menibus ante ccixxi. hoc est ante secundum Olymp. lxvii. Periodi Julianae 4207. Cum ergo transitus Xerxis inciderit anno Iphiti definito ccxcvii. Periodi Julianae 4234. qui est vicefimus octauus annus à primis Cosi. oportebat transitum Xerxis à Dionysio in annum Urbis ccixxi. conjici, Coss. Q. Fabio ii. & C. Julio Tullio Coss. quorum Consulatus est octauus & vicefimus. At ille in vicefimus nonum contulit. Uno igitur anno

DE DOCTRINA TEMPORUM,

epocham Urbis anticipavit, cāmque Iphiti xxv. exente, Periodi Julianæ 3962. attribuit. Uno verbo transitus Xerxis ab Halicarn. collocatur in anno Urbis cclxxiiii. Tranxit autem anno Periodi Julianæ 4234. Detractis 273, restant anni 3961. Igitur anno Periodi Julianæ 3962. conditam Urbem Dionysius exiffimat.

Dies mensilius que Salaminia pugna.

De mense diēque Salaminii confictus ariolatur Scaliger. Nam ex Plutarcho definit Munychionis xvi. diē contingit, quem in Aprilis xvi. cedidisse ex anni Graci popularis methodo tradit. *Nos*, inquit, *libro primo demonstravimus*, *hoc non posse accidere, nisi anno Teträteridos Attica quartu. Erat vero in annus xxxxi. Periodi Attica. Munychion xvi. April. anno Periodi Julianæ 4236. cyclo Luna xviii.* Ex quo sequitur cum antecepit anno Periodi Julianæ trajecserit Xerxes, & *aḡeas* conferendam esse in annum Periodi 4235. in cuius diebus astivis, duobus mensibus post incipit annus 11. Olympiadis lxxv. anno cyclo Luna xvii. Hic multa & gravia delicta sunt. Anni Greci Teträterici strūcta, qua observatio illa nititur, frivola est, ut lib. i. demonstratum est. Plutarchum quoque haud mediocriter hallucinatum esse lib. de gloria Atheniensium, ubi Munychionis xvi. die pugnatum ad Salaminia refert, ostendimus in Notis ad Themist. pag. 639. atque ex aliis ejusdem Plutarchi locis, & quod caput est, ex Herodoto documentum idipsum *Bendipōnēt̄* xx. die contingit. Ad hac navalis confictus Gracorum cum Peris incurrit in annum primum Olympiadis ac Teträteridos Olympia. Ergo ex methodo Teträteridum, quam libro primo prescriptum, annus esse debuit tertius Attica, non quartus, Periodi Attica xxxi. non xxxi. Neomenia Munychionis Aprilis xx. ergo decima sexta cadit in Maii iv. Atqui Plenilunium anno illo Maii iv. nullum fuit. sed Aprilis xxxii. anno Iudaico 3281. cuius Tifri characterem habuit 5, 8, 668. Sept. xiv. feria v. anno Periodi Julianæ 4233. cyclo Solis v. littera BA. Addito charactere vii. mensium, Iar in iuxta ix. April. cuius character 2, 1, 819. febr. 11. cyclo Solis vi. littera G. anno Periodi Julianæ 4234. Plenilunium itaque April. xxiiii. Ita ab eo Plutarchi testimoniō, quod Lydiū instar lapidis sibi proficeret, methodus aberrat. Sanè abfundissimum est, Salaminium confictum in annum exente Olympiadis lxxv. conjicere; cum ex Herodoto perspicuum sit, inente anno primo ejusdem Olympiadis accidisse, sub illud tempus quo Mysteria celebrabantur, ut idem Herodotus confirmat lib. viii. pagin 305. Nam Dicatis Atheniensis exul interrogatus a Demarato, qui & ipse ad Peras transfigerat, quid ille sibi ex Eleusine pulvis clamor vellet, qui paulli ante certamen exstisit, respondit Mysteriorum id solleme videri, quod circa tempus illud augebat. Proinde Boëdromionis xx. ut Plutarchus in Vita Camilli docet, pugnatum est ad Salaminem; hoc est circa Septemb. mensim anni, ut dixi, 4234. Hinc rideas liceat non multiplicem solum Scaligeri hallucinationem illam; sed & *θεοντα*, ac *γεωμετριαν*, quam in fine capit pro corone posuit. *Ez his perspicuum est*, inquit, *quantum profis character temporum*, & *presertim doctrina anni Graci*; &c. Verum quā absoluū & ridiculū sit commentum istud anni Graci, & Attici, luculentissimē ex hoc exemplo cognoscitur. Nil enim tam cuiquam contrarium est, quā methodo, & artificio anni utriusque, ac Teträteridum, temporis illius descriptio. Sed hæc uberioris lib. i. pertrafacta sunt.

Concludamus Xerxis *aḡeas* convenire in annum Periodi Julianæ 4234. Cyclo Solis vi. Luna xv. appente vere, anno exente Iphiti cccxvi. five iv. Olympiadis lxxv. ante eram Christianam ccccxxx. anno post cladem Marathonium vertente decimo, à morte Darii & exordio Xerxis, anno sexto; Urbis condite Varroianio cclxxiv. Coss. M. Fabio 11. C. Manlio Coss. post exactos reges tricesimo.

CAPUT XXVI.

De duplice initio Artaxerxis Longiani haec tenuis non animadverso. Expenduntur, & conciliantur inter se diversa Scriptorum sententiae. Plutarchus caſigatur. Perserum mox in confitundis regibus.

X ENXEM annis regnasse ab expeditione patris Egyptria xxi. solum autem xxii. aut pauxillo plus,

LIBER DECIMUS, CAP. XXVII. XXVIII.

xerxem configurit, & post annum admissus ab eodem Asiatica possessione donatus in ea longo tempore vixerit: atque anno altero, quā Afanas illas urbes obtinere cepisset, mortem obierit. Non dubium est quin hallucinatus sit Plutarchus, & vera sit opinio Diiodori Eusebii, ac ceterorum, qui ante Xerxis obitum Themistoclem ad Persas fugisse referunt.

Cum autem Thucydides gravissimum & illorum penes equabilis temporum scriptor ad Artaxerxem sese recipuisse The mistoclem alleveret; idēque Charon Lampacenus scripferit; ne foedissimi erroris notam accuratis mis His toricis inuramus, illud unum prope necessarium perfugium relinquimus, ut dicamus The mistoclem ad Persas vivo adhuc Xerxe fugisse: cum jam rex & successor assumptus esset Artaxerxes.

Contigit hoc anno, ut est dictum, Olymp. lxxvi.

secundo, Periodi Julianæ 4243. Artaxerxes vero natus, id est annis ante tribus jam imperare cum patre coepit; ut alio loco declaratur. Quod igitur tum à Perside, & urbe regia Xerxes abesit, & in expeditionem aliquam profectus est; Themistocles ad Artaxerxem litteras scripsit, ad eumque perducuntur. Justini lib.

11. sub finem auctor est, cum per Paeaniam Lacedaemoniorum regem Graciam subjugare conatus esset, detecta conspiratione, & interdicto Paeania, Xerxes de integro bellum instituisse. Potuit hæc intercedere causa, cur successorem Artaxerxem ex veteri Persarum more designaret. Ita duæ præstantissimum Scriptorum, quæ contraria videntur, opiniones in concordiam adducuntur. Primum Artaxerxis initium coniunctum in annum Periodi Julianæ 4240. circiter, qui est duodecimus in ienis Xerxis. Hoc enim vicefimus Artaxerxis anni ratio posulat; à quo lxx. Danielis hebdomadum ratiocina deducuntur; id quod sūto loco demonstrabitur. Unum illud obstat videatur, quod adversus versus conjecturam istam Perierius noster objicit: nimirum * Xerxon non fuisse Darii liberorum natu maximum, sed Dario altero fratre minorem. At quis credit Dario natu maximo Artaxerxem fuisse pralatum? Contra hanc atatis exceptionem, quæ prima fronte nostra illi tentient vehementer obſistere videatur, ita disputamus: fuisse quidem Artaxerxem natu minorem, sed majori nihilominus antepositum. Cur id factum sit, vñ non dico; vel probabile aliiquid suspicor. Quā enim sapere factum istud tam in facris, quā in profanis hitoris legimus, cū interim causa utrobique taceatur! Sed mihi tamen cur ita factum sit, verisimile quidam reperire videor. Nimirum ob eadē causas pralatum à Xerxe juniori Artaxerxem, ob quas ipsem Xerxes majori natu Artobazani à patre Dario anteculuerat. Hoc enim ex eo contingit supradidvidimus, quod Xerxes Dario jam regnante natu fuerat; Artobazanes eodem adhuc privato. Ergo idem & in successoris delectu Xerxes tenuit. Nam Darium antequā ad regnum à patre proiectus esset, generat: Artaxerxes vero post initium regnum. Quod ne gratis confitū videri potest, ex iis indicis odorat sumus. Herodotus lib. ix. refert Xerxes post Salaminiam cladem, cū se in Asiam, Sardeſque receperit, ibi Maſtis fratri ſiliam Dario filio desponsasse. Accidit Salaminia pugna, & luga Xerxes anno primo Olymp. lxxv. Periodi Julianæ 4234. anno ex quo à patre collega regni faciūt est Xerxes, circiter octavo. Proinde aliquamcum antequam regnum capesceret natu erat Darius. Cuius rei nonnullam significationem dedisse videtur Diodorus Siculus lib. xi. ubi ad annum iv. Olymp. lxxix. refert Artabanum occidio Xerxe ad Artaxerxem accurrisse, mentiūque esse necatum à Dario Xerxes, eundemque regnum ad se transtulisse: horattus igitur ut prīuquam regnum occuparet, fratrem opprimere. *Ὥοις δασὶς τὸν δάσον πότερον οὐδὲ τὸν δάσον, οὐδὲ τὸν δασὸν τὸν δάσον*, *ποτέρον δέ τοι δάσον πότερον*. Dariū dicit fratrem suum patrem interficere fuisse, & regnum ad se pertrahere. Quamobrem horabatur eum, ut antequā ille regnum occuparet, provideret sibi, ne per fortitudinem servire. Quæ verba tacite significant, Artaxerxes jus ad regnum potius habuisse, quam Dariū; qui

* Emenda ex manu Pitavii: Artaxerxes non fuisse Xerxis liberorum. Pag. 286.
Illa edit. Wech.

CAPUT XXVII.

De solstitio Meronis, & anno primo enneadecateridis ejusdem.

Q Uæ ad Metonis annum, & ejus cum epocham, tum artificium usumque pertinebant, copiose lib. 11. cap. de anno Metonis exposuimus. In quo omnia illa confutavimus, quo hoc in libro de Emendatione Temporum & hoc ipso capite super illo anno Scaliger edidit: quæ omnia fictis, & à nobis in libro primo refutatis principiis iniuntur, anni præcipue Graci, & aquilibrium mensū ordinatione; tum Harpalæ Ostæteridē epocha, ac reliquis id genus; quæ sunt vanissima. Expedimus insuper eclipsis illarum exempla, quibus Metonis Periodi Scaliger hoc in capite specimen dedit. Quare ne eadem demò repetantur, ad primum & secundum hujus Operis librum studioſum lectorem remittimus.

CAPUT XXVIII.

De initio belli Peloponnesiaci, quod certis characteribus adstruitur.

N O BILISSIMI hujus belli primordium clarissimum Historicorum monimenta illustratum, & celestibus characteribus firmissime munitum, neminem paullo intelligentiorem effugere potest. Ideo nihil in eo constitutio peccatum est Scaliger, preter ea, quæ de Atticis mensibus ex popularis anni, Tetraeteridiōque commentitia methodo ad hos negotium accommodavit. Sed nonnulla, & quidem gravia sunt in hujus historia belli Xenophontis errata, quæ certata & indubitat illam epocham conturbare possunt; queque doctis aliquot vicis fraudi fuerunt. Ea nos, quod à nullo meminerim haec tenuis observata fuisse, castigabimus, ubi fixa illius belli fedes in Julianæ Periodo, annisque mundi ex Thucydidis auctoritate, & Astronomicis characteribus constituta fuerit.

Aliquot igitur notis, & characteribus Peloponnesiaci belli principium Thucydides consignat. Sed primum observanda sunt, quæ initio lib. 11. memorie prodidit: ubi bellum iniitum refert Aeneia Ephoro, Pythodoro Athenis Archonte in die pūnas, sex mensibus post pūnam Potidaenam, *ἡ ἡμέρα της θεοφορίας, inuenit vere*. Illa vero in die pūnas aegorū, Scholasticæ exponit, *τετράς δύο: quasi effet ἡ δύο: & duos ex anno magistratu mensis libafet, ac decem omnino supercident: quod minimè procedit*. Neque enim Archontes à bruma per illud tempus inibant; sed ab aegro solstitio. Quare duos adhuc menses ad annum functionem Pythodoro superfuli docet Thucydides; videlicet Thargelionem, & Scirrhophorionem: ut exente Munychione, vel inuenit Thargelionem congerit; si quidem communis annus ille, non intercalaris fuit. Porro *τετράς δύο* in idem Historicus appellat, cum primus tantum mensis evolutus est: ita ut *τετράς* ab aquinoctio vero ad solstitium extenderit. Scinduntur etiam annua bisariam ab illo distribui: *τετράς*, & *χειμῶνα*. *Τετράς* vero & astatem: *χειμῶνα* autumnum hiemēmū complectitur. quod ex omnibus ejus libris colligitur. Ita lib. iv. inuenit anno VIII. belli, Solem defecisse scribit, *ἡ θεοφορία τετράς*. at eclipsis

Page 286.
Illa edit. Wech.

DE DOCTRINA TEMPORUM,

112

illa contigit Martii xxi. Item initio libri ejusdem: *g. d' Ἐπιγενέσεις Σίγεις, οἱ τὰς ἑκάστους Σειράς αὐτούς εἰσαγόντες.* Sequente astate, *Fig. 329. quando sata germinant.* Tum eodem libro initio anni x.

ἀπὸ τῆς Ἐπιγενέσεις Σίγεις.

Eclipses His animadversis eclipses à Thucydide memorantur.

Solis duas omniō dūe, quas lib. ix. cap. xi. reddidimus.

Thucydide.

Liber. 11. Olympiadis lxxxviii. secundum: Periodi Julianae 4283.

Fig. 117. cyclo Solis xvii. Luna viii. littera Dominicalis B.

anno Nabonassari cccxvi. cuius Thoth initit Decembris ix. feria v.

Proinde cum defectio Solis incidat in

Augusti 111. horis à meridie elapsis 5, 55'. in horizonte Attico, feria iv. convenient in diem Pharnuthi xxviii.

Perperam ergo Scaliger Pharnuthi xxvi. tribuit;

ne recte Buntinghus diem Jovis, nisi feriat ineat à meridie.

Annus erat Judaicus 3330. cuius Tifri copit Sept.

xii. feria vi.

Eius enim character est 1, 21, 626.

Elui vero character 4, 17, 709.

Augusti 111. Scaliger *Ἐκσημαῖος* & *ἐκπλήσσων*, errore sollemni, quo Scaliger, Atticique anni cardinem in viii. Julii collocat. Itaque

potius Hecatombeon, & Olympicus mensis fuit Aib.

cuius character 3, 4, 996. feria tercia, Julii v.

Sic & frivola sunt, que de anno Periodi Atticae, & Olympiae,

earumque mensibus loquitur.

Secunda Solis defectio anno octavo belli inuenit contigit; ut idem Thucydides refert: cujus hæc verba sunt:

g. d' Ἐπιγενέσεις Σίγεις, ἀλλὰ τὴν ἡπέτην τὸν φεγγάριον τοῦ μηνὸς δέχονται, οἷον μὲν τὸν πανταχόντων Ημέραν, αὖτις αὐτὸν συντελεῖται.

Ἄλλοι αὐτονόμοι συντελεῖται, οἷον μὲν τὸν πανταχόντων Ημέραν, αὖτις αὐτὸν συντελεῖται.

Εἰς τὸν πανταχόντων Ημέραν, αὖτις αὐτὸν συντ

G A P U T X X X .

*De Artaxerxis Longimanis, Darii Nostri, Artaxerxis
Mnemonis, & reliquorum Persicis regum epocha,
de qua regni totius intervallo.*

ARAXERXI Longimano Xerxis filio annos qua-
draginta plerique Scriptores tribuit; velut
Diodorus lib. xii. Eusebius in Chron. & aliis. At
Clemens Alexandrinus i. Strom. uno amplius; Ctesias
duobus. Mortem ejus Thucydides lib. iv. confert in
annum vii. belli Peloponnesiaci, quem nos ostendit
mensus esse Periodi Julianæ 4289. quartum Olympiadis
lxxxviii. cui & Diodorus suffragatur. Cum igitur
initium ejus capite xxv. constitutum sit in anno Periodi
di Julianæ 4249, consequens est annum ejus xi. capi-
fe anno 4288. & sequenti, 4289. defuisse, quo & pri-
mus succelforius ejus init. Quia in re non mediocri
errore lapsus est Scaliger, qui in lib. v. de Emendat.
Artaxerxis obitum, quem in annum vii. belli Pelo-
ponnesiaci contulit Thucydides, cadere putat in an-
num Periodi Julianæ 4288. & in hemis principium.
Atqui annus vii. belli cepit vere anni 4289. ut indu-
bitatis argumentis ostendimus. Post Artaxerxem re-
gnavit Xerxes anno uno, ut Diodorus auctor est: ut
autem alii, eodem referente, quos Eusebius sequitur,
mensibus ii. Ctesias diebus xiv. Excepte hunc Sogdia-
nus, cui Diodorus & Eusebius menes vii. Ctesias
menses vi. dies xv. imputant. Ita fit, ut menses illi
ix. reliquias anni Julianæ Periodi 4289. & partem for-
tasse consequentias aferant. Quia ratione Darius No-
thus, qui post illos regnavit, init anno 4290. & cafi-
gandus Scaliger, qui anno 4289. Darii primordium
adscribit. Sed prater argumenta superiora illo insuper
ipso refellitur, quo suam opinionem approbat. Scribit
enim Thucydides lib. viii. anno belli Peloponnesiaci
xx. Tissaphernem cum Lacedemoniis fedus iniisile,
quod ibidem descriptum ac notatum legitur anno Da-
rii xiiii. Itaque annus Darii xiiii. concurrit cum xx.
belli, qui est Periodi Julianæ 4302. ex quo primus
Darii convenit in annum 4290. Hinc annos regni
xix. Diodorus assignat, & Eusebius. Diodorus mor-
tuum referit anno IV. Olympiadis xciiii. qui capit anno
Periodi Julianæ 4309. Ita verisimile est excep-
tione Darii meunte IV. Olympiadis anno, Periodi
Julianæ 4309. ac xix. annis abolutis vicinimum in-
choasse.

* Emendabat in suo Codice *Persicus*: intervallum annorum solidorum 229. vel 228. & mensium aliquor. Agathius vero scripsit 228.

1 *Tertullianus contra Judaeos cap. viii.* post Ochum, qui & Cyrus. cui dat annos 24. poni Argum anno i. tum Darium Mæcenas anno 26.

LATERCULUM PERSICI IMPERII.						Olympias quā coperunt.	
	Reges	Tempas regni.	In Iustini Per. Julianā.	In Iustini in annis mundi.	Olympias	Anni Olymp.	
I	Cyrus	XXX.	4155	3425	LV	I	
II	Cambyses	VII. m. v.	4185	3455	LXII	IV	
III	Smerdis Magus	m. vii.	4192	3462	LXIV	III	
IV	Darius Hyftaspis F.	XXXVI.	4193	3463	LXIV	IV	
V	Xerxes	XX	4229	3499	LXXXII	IV	
VI *	Artaxerxes Longim.	XL	4249	3519	LXXVIII	IV	
VII	Xerxes II.	m. ii.					
VIII	Sogdianus	m. vii. d. xv	4289	3559	LXXXVII	IV	
IX	Darius Nothus	xix	4290	3560	LXXXIX	I	
X	Artaxerxes Mnemon	XL	4309	3579	XCIII	IV	
XI	Artaxerxes Ochus	xxvi	4348	3618	CIII	III	
XII	Arses	IV	4374	3644	CX	I	
XIII	Darius Arsami F.	VI	4378	3648	CXI	I	

CAPUT XXXI.

De Aliensi Romanorum clade. variae hallucinationes Scaligeri. verum illius tempus ostensum.

Non paucis absurditatibus, falsisque divinationibus caput istud implicavit Scaliger. Harum prima est; quod ex Tabulae Censoris M. Catone ante omnes comprehendere scribit, ab exactis Regibus ad Urbem à Gallis occupatam annos absolutos esse cxx. *Quod ut certum est, inquit, ita reliquias retro tempus ad prima Palilias eft controverſum.* Controverſia ameta est in uno anno: *quod alii per ccxlii. annos, alii uno anno Roma regnatum contendunt.* Quarum diuinae factiones altera Romanum conditam vult tertio anno vi. Olympiadis; cuius sententia princeps Varro; altera uno anno Ierius repetit prima Palilia; cuius sententia auctior unicus M. Catō. Jam hoc falso esse demonſtravimus cap. xlvi. libri superioris, ubi de epocha Romana Urbis acutum; & hujus libri cap. xix. quo de primis Cosi. difterit. Frustra quippe Catoni hac opinio tribuitur, que quartu. vi. Olympiadis anno conditum Urbis affigunt. Praeterea nec illud esse verum offendimus, à pūlis Regibus ad captam à Gallis Urbem annos intercedere cxx. ita ut centesimus vicimius primus ille sit; quo Urbs eft capta. Nam cxxix. dumtaxat ut paria Cosi. sic anni absoluti sunt: ut tuse capite illo xlvi. declaratur est. Falso denique eft, controverſia illius, que de uno anno mouetur, cum alii regnatum esse Rome putant annis ccxlii. aliis ccxlii. inde nasci, quod priores in annum vi. Olympiadis quartum Natalem Urbis conferant; posteriores in tertium. Siquidem Dionysius, qui vel in eundem annum cum Catone, vel uno etiam tardius epocham Urbis concipi, annos nihilominus Regibus imputat ccxlii. non ccxlii. Idem & Eusebius facit in Chronico. Hac autem Scaligeri perfusio ex falso principio manavit, quod annum primorum Cosi. immotum esse creditit, & ab omnibus sine ullo discrimine constitutum in anno Iphiti ccxlii. quod cap. xvi. superioris libri refutavimus.

His præmissis Scaliger annum captæ Urbis definit Falsa
esse Periodi Julianæ 4325. Nam intervallum à Regi Scaligeri
auggio ad cladem Alienem annorum est cxx. qui additi opinio &
annum 4205. quo Reges pulsi sunt, efficiunt 4325. argumen-
tatio.

et annus Urbi condite Varronianus ccclxv. a
Urbis vero Catonianis, cccxlv. Atqui argumenta-
tio illa falsum sumit; centesimo vicecimo primo Con-
sulatus Urbem esse captam, quod ~~magnitudinem~~ putavit
Halicarn. Revera enim Consulatus cxx. capta est. Nam
non plura quam cxx. paria Cosi. absolute sunt à primis
Cosi. ad Urbis ~~anno~~: ut ex Onufriis, Signonianis,
imo Capitolinis ex fatis colligatur. Itaque anno urbis
secundum Varronem, & Onurium cccxlv. capta est
Roma: at secundum Capitolinos Faftos, & Signonium
anno ccclxiiii. Detractis illis annis cccxlv. quibus fo-
ridis regnatum esse cenfer Onufrius; hic vero cccxlii.
etrobico Consulatus, annique relata cxx. non, ut
Dionysius, & cum imprudenter fecutus Scaliger cxxi.
Biennio igitur tardius Alienem cladem Dionysius,
quam Varro confignat; Scaliger uno anno. Plinius
lib. xxxiiii. cap. i. hanc Varronis, & nostram
contentiam, non Scaligerianam, ut ipse fallò sibi per-
suaderet, affirmat, cum dicit anno cccxlv. captam esse
Romam. *Deduicit*, inquit Scaliger, cxx. anni de ccclxix.
relinquitur annus currens Regifugii ducentesimus quadrage-
mus quartus à Palibus Catonianis. Verum si cxx. anni
ab Urbis capta anno deducantur, neque in Varronia-
na, neque in Catonica putatione qui relinquuntur anni-
bus, Regifugii est, hoc est primi Consulatus, sed annus
Regum ultimus. Non enim cxxi. anni, ut dictum
est, ab ultimo Regum, sive Tarquinii anno ad Urbis
~~anno~~ numerandi sunt, sed cxx. Unde ex Pliniano
calculo deducit annis cxcix. qui remanet ccclxv. annus
est Regifugii, sive Consulatus Fafti, & Tarquinii pri-
morum Cosi. Haec vera ratio; Scaligeriana vero ~~magni-~~

De tempore captiæ Urbis hæc ab antiquis memoria Tempus
prodita reperimus. Livius initio lib. vi. vicitos refert caput or-
Romanos a. d. xv. Kal. Sextiles, qui propterea nefas-
tibus est habitus. Plutarchus vero Quaest. Rom. Probl. xxv.
die iugos ad Aliam Romanos scribit, qui est postri-
ter Fidius Quintilis, ut sit xvi. Kalend. Sextiles, fave-
ritur.

VII. Ralld. Sextiles, five
P. 3. Julii

* Deatur Longimano & duobus sequentibus anni ac-

[†] Polybius, lib. i. pag. 5. conjicit in ann. xix. post victos Athenieses ad Aegos potamum & xvi. ante Leuctram pugnam.

Id acciderit Archonte Theodoto. Sed perperam; Vide *Onuphrium*. Petavius.